

TONG Yulduzi

№7 (66392)
2003 yil
17 fevral
dushanba
Sotuvda
erkin narxda

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi
Gazeta 1929 yil 1 avgustdan chiqqan boshlagan.

«SHOXLARI OSMONLARGA TEGIB TURGAN CHINORIM»

G'azal mulkining sultoni - Alisher Navoiyning 562 yilligi yurtimizda keng nishonlanmoqda. Yaqinda 119-maktabda o'tkazilgan tantana ham shu mavzuga bag'ishlandi. Kechada qatnashgan 29-, 28-, 24-, 165-, 134-, 249- hamda 243 - maktablarning o'quvchilari Navoiy bobomizning g'azallarini maroq bilan o'qib, o'zlarining jozibali raqslari, kuy va qo'shiqlari bilan kecha qatnashchilarini xushnud etdilar. Ayniqsa, 29-maktab o'quvchilari tomonidan ijro etilgan Navoiy qalamiga mansub «Soqinomai bayot» qo'shig'ini muxlislar olqishlar bilan kutib olishdi.

-Qo'shig'imiz tomoshabinlarga bunchalik ma'kul bo'ladi, deb hecham o'ylamagandik, -deyishdi hayajon bilan qo'shiqchi qizlar. -Tadbir bahona talaygina yangi do'stlar orttirdik. Bunday tadbirlar tez-tez o'tkazib turilsa, juda yaxshi bo'lardi.

Darhaqiqat, tinch va osuda diyorumizga tantanalari yarashadi. Maqsadimiz faqat g'alaba emas, bilmaganlarimizni o'rganib, do'stlarimiz safini yanada kengaytirish.

Nigora ESHIMOVA,
Toshkentdagi arab tiliga ixtisoslashgan
29- maktabning
8 - «V» sinf o'quvchisi.

«Beshak biling bu dunyo barchamizdan o'taro,
Ishonmagin molinga barchamizdan qolaro».

Bu misralarni o'qib, beixtiyor ko'z o'ngimizda ulug' bobokalonimiz, hikmatlar xazinasining sultoni Xo'ja Ahmad Yassaviyning yorqin siyмосi namoyon bo'ladi.

Uning betakror ruboiylari, g'azallari, hikmatlaridan bahramand bo'lmagan kishi bo'lmas kerak.

Toshkent shahar, A.Ikromov tumanidagi Ahmad Yassaviy nomli 203-maktabda ham bu ulug' zot sharafiga har yili bayram kechasi o'tkazish yaxshi biran'anaga aylangan. O'quvchilar bu yilgi tadbirni «Poklik mulkining sultoni» deb nomladilar. Kechaga mehmon bo'lib kelgan mahalla faollari, ota-onalar 5-«A» sinf o'quvchilari Fotima va Zuhra Abdurahimova, Adiba Qobilova, Mahmuda Yunusovalar ijrosidagi Yassaviy bobomizning hikmatli so'zlarini, mashhur ruboiylarini maroq bilan tinglashdi, sahna ko'rinishlarini zo'r hayajon bilan tomosha qilishdi. Tadbirning qiziqarli o'tishida maktabning ona tili va adabiyot o'qituvchisi Rixsi G'oziyevaning hissasi katta bo'ldi. Kecha so'ngida maktab direktori Azimbek To'xtabekov so'zga chiqib, tadbir qatnashchilari va tashkilotchilariga o'z minnatdorchiligini bildirdi va bunday kechalar tez-tez o'tkazib turilsa, foydadan holi bo'lmasligini ta'kidladi.

Darhaqiqat, ajdodlarimiz, buyuk bobokalonlarimiz xotirasini yod etish biz ajdodlarning burchimiz. Har birimiz xayrli va savobli ishlarimiz, puxta bilimimiz bilan ularga munosib vorislar bo'lishga intilishimiz lozim.

Shahlo MUTALOVA.

Prezident qarorini o'rganamiz

MILLIY ISTIQLOL G'OYASI:
ASOSIY TUSHUNCHA
VA TAMOIYLLAR

(Davomi.

Boshi o'tgan sonlarda).

Bu dargohlarda turli anjumanlar, davra suhbatlari, bahs-munozaralar, uchrashuvlar uyushtirish, milliy istiqlol mafkurasining mazmun-mohiyatini har bir ijtimoiy qatlamga tushunarli tarzda izohlab beradigan qo'llanma va tavsiyalar tayyorlash ayniqsa muhim.

Madaniy - ma'rifiy muassasalar yoshlarni haqiqiy san'at, chinakam badiiy go'zallik ruhida tarbiyalash maskanlari bo'lmog'i lozim.

Madaniyat va san'at sohalarini faoliyatining butunlay tijorat asosida tashkil etilishiga, g'oyaviy-badiiy jihatdan sayoz, milliy qadriyatlarimizga yot asarlarning yetakchi o'rinni egallab olishiga yo'l qo'ymaslik muhim ahamiyatga ega.

Adabiyot va san'at. Bu sohada ijod ahlining g'oyaviy-badiiy salohiyatini komil inson tarbiyasiga yo'naltirish ustuvor yo'nalish bo'lishi darkor.

Ijodkorlarni murakkab va shonli tariximizning yorqin sahifalarini, bugungi hayot voqeligini, olijanob orzu-umidlarimizni aks ettiradigan adabiyot, kino, musiqa va tasviriy san'at asarlari yaratishga har tomonlama rag'batlantirish. Yoshlarga ibrat bo'ladigan barkamol insonlar, zamonaviy qahramonlar timsolini yaratish.

Milliy g'oyani tarannum etishga, istiqlol mafkurasiga zid g'oyalarning zararli mohiyatini ochib berishga ayniqsa e'tiborni kuchaytirish zarur. Hayot va ijoddagi mahdudlik hamda fikr qashshoqligiga qarshi kurashish, bahs-munozara, tanqid va tahlillar orqali mafkuraviy muhitning sog'lom bo'lishiga erishish.

(Davomi bor).

DAVRANI KENGROQ OLING

Gazetamiz qoshidagi «Istiqlol umidlari» to'garagi qatnashchilarining saflari yanada kengayib boryapti. She'r va hikoyalar yozadigan tengdoshlaringiz qatoriga rasmlar chizadigan, suratga oladigan bolajonlar ham kelib qo'shilishyapti. Andijon viloyatining Andijon shahar tasviriy va amaliy san'at litseyining 6 - sinf o'quvchilari Odiljon Siddiqov va Abrorbek Komilovlar ham chizgan rasmlarini «Bizning to'garak»ka yuborishibdi.

Siz ham davramizga qo'shiling, aziz bolajonlar!

Men Navoiy viloyatining olis bir
GAZETA qishlog'ida
o'z

yashayman. **OBUNACHILARIGA** jurnali ham biz
NEGA

Qishlog'imiz yoshlari bilimga chanqoq. «Tong yulduzi», «Ma'rifat», «Moziydansado», «Ishonch» va yanabir qancha nashrlarga obuna bo'lishgan. Afsuski, bu nashrlar bizga o'z vaqtida yetib bormaydi. Sababini surishtirsak, yo'l olis, yetib kelguncha ancha vaqt o'tadi, deya javob berishadi. «Gulxan»

yoshlarning sevimli nashrlarimizdan biri. Lekin o'z vaqtida nashr etiladigan jurnal bizga bir-ikki oydan keyin bazo'r yetib keladi. Poytaxtimizdagi kitob rastalari, gazeta do'konlarida dekabr, yanvar oylarida chopetilgan sonlari sotuvda. Bizga esa hali noyabr oyidagi

sonlari ham yetib kelgani yo'q. Buning asl sababi nimadaligini bilmaymanu bu hol o'quvchilarning gazeta va jurnallar o'qishga bo'lgan ishtiyoqlarini so'ndirishini aniq bilaman.

YETIB BORMAYDI? **MIRZAYEVA,**
Alisher Navoiy nomidagi «Nafis san'at» litseyining
9 - «A» sinf o'quvchisi.

Maxliyo

QUVONCH YOSHLARI

Buxoro viloyatining G'ijduvon shahrida «Shafoat» nomli mehribonlik bolalar bog'chasi bor. Nomidan ham ko'rinib turganidek, bu yerda xastalangan kishilarning farzandlari tarbiyalanadilar. Boshqa tarbiya maskanlaridan farqli o'laroq bu yerda yoshlari turlicha bo'lgan kichikintoylar bir guruhda tarbiyalanadilar. Germaniya ta'lim-

Mudira opalari Mehriniso Majidova, uslubchi opalari Bibinur Esonova, Oytilla Rahmonova singari mehribon tarbiyachi opalari ular qoshida parvona. Oshpaz opalari Muhabbat Otoyeva, Roza Ibliyevalar pishirib bergan mazali ovqatlarni sevib iste'mol qilishadi. Kasallikni darmondorilarga boy bo'lgan, to'yimli ovqat yengishini juda yaxshi bilgan bog'chajamoasi bolajonlarga besh mahal issiq ovqat qilib berishadi. Shifo topib, bu darddan forig' bo'lgan bolajonlar

Maktublar, maktublar, maktublar...

tarbiya uslubi asosida ish olib borayotgan bog'cha bo'lgani bois, kichiklar kattalardan o'rganishadi, degan maqsadda shunday yo'l tutilgan.

Hafta davomida bog'chada qolib tarbiyalanadigan bolajonlar o'zlarini juda erkin his qilishadi.

sog'lom bolalar qatori maktabga chiqishadi. Shu maskanda mehnat qilib kelayotgan mehribon ustozlari va tarbiyachilari ularga oq yo'l tilab, ko'zlarida yosh bilan kuzatib qolishadi. Bu quvonch va faxr-iftixor yoshlari ekanligi tayin.

Nargiza AKBAR qizi.

YOSH IQTISODCHIMAN

Hayotimizni unumli, hisob-kitobli va tejoy'li qiladigan soha bu iqtisoddir. Shuning uchun ham men kelajakda yaxshi iqtisodchi bo'lib, bankda ishlamoqchiman. Hozir esa algebra, ingliz tili, rus tili, kimyo, fizika, ona tili va adabiyot fanlarini puxta egallashga harakat qilmoqdaman. Do'stlarim Jasurbek, Mirolim, Sojida, Hamidalar bilan birgalikda «Iqtisod saboqlari» da berilayotgan test savollariga javob topayapmiz. Ana shunday sahifalar ko'plab berilsa, maqsadga muvofiq bo'lar edi.

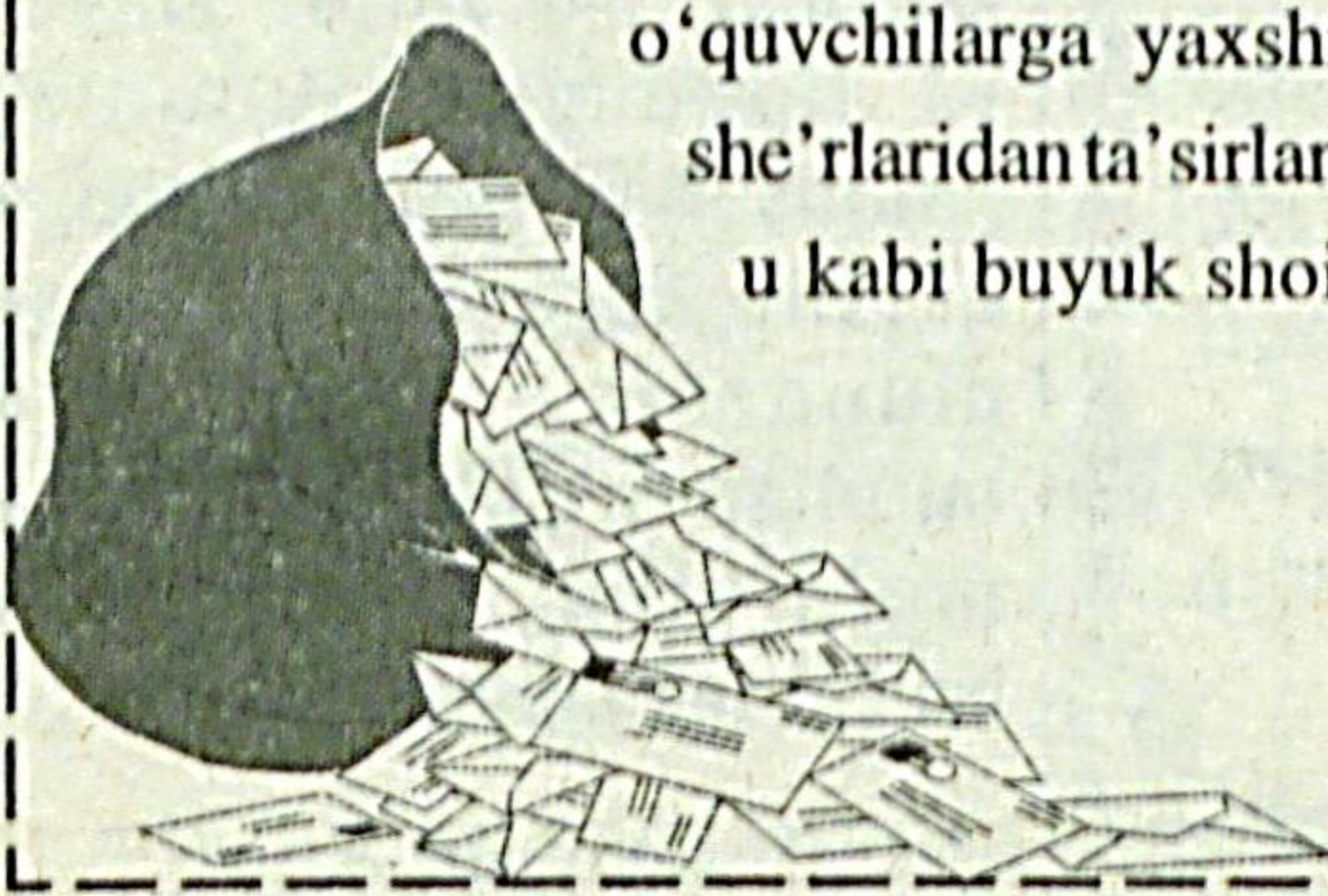
Alisher UMAROV, Samarqand viloyati, Pstdarg'om tumanidagi 40-o'rta maktabning 7- «B» sinf o'quvchisi.

BERDAQ PARDABOY O'G'LI - 175 YOSHDA

Qoraqalpoq xalqi o'zining buyuk farzandlari, alloma-yu shoirlari bilan maqtansa arziydi. Zero, qoraqalpoq xalqi «Sahro bulbullari» deya e'tirof etilgan. Ana shunday «Sahro bulbullari» dan biri: qoraqalpoq klassik adabiyoti namoyondasi, buyuk shoir, taniqli baxshi Berdaq Pardaboy o'g'li bo'lib, bu yil shoirimizning tug'ilganiga 175-yil to'ladi. Ana shu munosabat bilan Qoraqalpog'istonning barcha tuman va shaharlarida bu sana keng tantana qilinyapti. Endi shoir hayotiga keladigan bo'lsak, Berdaq uning taxallusi, ismi Berdimuroddir.

U 1827-yili Orol bo'yida tug'ilgan va 1900 yili vafot etgan. Uning «Bolam», «Yaxshiroq», «Soliq» kabi she'rlari, bir qancha poema, dostonlari o'quvchilarga yaxshi tanish. Men ham Berdaq shoirimizning she'rlaridan ta'sirlanib, adabiyotga qiziqib qolganman. Kelajakda u kabi buyuk shoir bo'lish bosh maqsadim.

*Bibimayam XO'JANOVA,
Qoraqalpog'iston Respublikasi, Xo'jayli
tumanidagi 57-maktabning 9-sinf
o'quvchisi.*

«BOLAMNI O'ZINGIZ O'QITING»

Men ota-onamni oy bilan quyoshga qiyoslayman. Onajonim 34 yildan buyon maktabda boshlang'ich sinfda dars berib kelmoqdalar. Har 4-yilda 1-sinfga o'quvchilar qabul qilinganda ota-onalar kelib: «Farzandimni o'zingiz o'qitib bering», deb iltimos qilishadi. Yaqinda oyijonim nafaqaga chiqdilar. Lekin ota-onalar hatto direktorga ariza yozib, oyijonimni ishlamaganlariga qo'yishmadi.

Mana, oyijonim yana o'z kasblarini davom ettirmoqdalar. O'qituvchilar, ota-onalar, o'quvchilar hurmatiga sazovor bo'lgan oyijonim bilan faxrlanaman va ularga munosib farzand bo'lishga harakat qilaman.

*Dinara UBAYDULLA qizi,
Toshkent viloyati, Bo'stonliq
tumani, Yangi-ovul qishlog'idagi
29 - maktab o'quvchisi.*

NAVOIIDAN O'RGANDIM

Yurtimizda Alisher Navoiy tavalludining 562 yilligi keng nishonlandi. Bizning Sirg'ali Tibbiyot bilim yurtida ham «Nurli ishlar qoldirmoqni o'rgandim Navoiydan» deb nomlangan musiqali kecha bo'lib o'tdi.

Kechada Navoiy g'azallaridan, hikmatli so'zlaridan parchalar o'qildi. 5- guruh talabasi Gulnoza Hikmatova Navoiy g'azali bilan aytiladigan qo'shiqqa raqs tushib, kechaga o'zgacha fayz kiritdi. Navoiyning yoshligidagi siymosini yaratgan Doniyor Mirsoatovning ijrosi esa barchaga birdek ma'qul bo'ldi.

Shuningdek, 10-13 -guruh talabalari ham bo'sh kelishmadi. Ular tomonidan sahnalashtirilgan Alisher va Guli obrazlari maromiga yetkazib ijro etildi.

Bundan tashqari, bilim yurtimizda faoliyat ko'rsatayotgan «Umid» teatr studiyasi jamoasi ham o'z chiqishlarini namoyish etishdi.

Buyuk mutafakkirga bag'ishlab o'tkazilgan kecha biz talabalarda katta taassurot qoldirdi. Navoiyning asarlarini yanada chuqur o'rganishga da'vat etdi.

*Farida MIRSOATOVA,
Toshkent shahar, Sirg'ali Tibbiyot bilim yurtining
1- kurs, 5- guruh talabasi.*

NAVOIYNING «GULI»SI

Maktabimizda o'tkazilgan Navoiyxonlik kechasi juda ajoyib bo'ldi. Unda sahnalashtirilgan asarlar, «Xamsa» dostonlaridan biri bo'lmish «Farhod va Shirin» dan ko'rinish va kuy-qo'shiqlar moziyga sayohatni jonlantirdi. Sahna ham XV asrga monand bezatildi. Ayniqsa, Guli rolini o'ynaganim menga katta quvonch baxshida qildi. Ustozlarimiz ham biz yosh «aktyor»lardan minnatdor bo'lishdi. Chunki «Munojot» ga hrom qilgan 5-sinf o'quvchilari haqiqiy raqqosalardan hech qolishmadi. «Ushshoq» ni kuylagan qizlarning ovozi tahsinga loyiq.

*Shohista CHORIYEVA,
Qarshi shahridagi 34-o'rta maktabning
6- «G» sinf o'quvchisi.*

ZO'R TO'PSURAR BO'LAMAN

O'g'il bolalar orasida futbolga qiziqmaydiganlarini topish qiyin bo'lsa kerak. Jumladan, men ham. Juda yoshligimdan futbol o'ynashni yoqtiraman. Shu bois 7 yoshligimdan buyon do'stlarim Otabek, Behzodlar bilan birgalikda «Soliqchi» sport klubiga qatnab kelyapmiz. Men chap qanotda himoyachiman.

Sport klubimizda temir intizom mavjud: O'zlashtirishi pastroq bo'lgan bolalarni qabul qilishmaydi. Shuning uchun ham fanlarni faqat «a'lo» ga o'zlashtirishga harakat qilamiz. Orzuim - Mirjalol Qosimovdek mohir to'psurar bo'lish va O'zbekiston bayrog'ini baland ko'tarish. Respubli-

kamizda bolalar sportiga katta ahamiyat berila-yotgani, biz uchun barcha shart-sharoit-larning yaratilishi nur ustiga a'lo nur bo'ldi-da.

*Zafar INOG'OMOV,
Toshkentdagi 27 - maktabning 7 - «B» sinf o'quvchisi.*

Bolajonlar, bilasizmi, qish fasli siz bilan qanday xayrlashadi? Yo'q deysizmi? Unda bilib oling!

Qish fasli har yili fevral oyining oxirida o'zining so'nggi kunida saxiyligi tutib, sizni yana bir bor quvontiray deya, ona yerimizga qorlarini to'shab, yoki sharros yomg'ir tomchilarini yuboradi. Yoki quloq va burunlaringizni sovuq chimchilab olmasin, deya bulutlarning oppoq yolli oti ustiga chiqib olib, har biringizni uzoq vaqt kuzatib turarkan-da yaxshi ishlarigizdan quvonib, yomon illatlaringizni yo'qotishingizni tilab, sekingina xayrlashib, «BAHOROY» ni chaqirib ketarkan.

Qishning xayrlashuv maktubi

SAMODAN OQ QORLAR TASHLAB KELAMAN

Meni to'qqiz oydan keyin kutsangiz,
Bahor, yoz va kuzdan yayrab o'tsangiz.
Shoshilib kelaman huzuringizga,
Men quloq tutaman uzringizga.

Tolibga tilagim ketar chog'imda,
«2»ni yo'qotgin bilim bog'ingda.
O'qigin berilib har bir kitobing,
Kelajak yo'lingda ular oftobing.

Nozima, sochlari jingalak qizim,
Sen o'z arazlaring unut, oy yuzim.
Xarxasha qilasan har kun erta-kech,
Oqila qiz bo'lg'in, arazlama hech.

Xurshida supurib - sidirar toza,
Halima o'rnak ol! Qandayin soz-a.
Idishlar chinniday yuvilgan sayin,
Kattalardan olqish olasan tayin.

Sardorbek sardor bo'l lallayma hamon,
Kiyimingni kir-chir qilasan yomon.
Tirnoqlaring o'sgan, mikroblar kezar,
Unutma, tozalik umringni bezar.

Toshtepar Sherzoddan endi ko'nglim to'q,
Bugun tabelida «3»ga o'rin yo'q.
Qo'shnilar ranjimas oynalar butun,
Bobosi shox kesar, u tashir o'tin.

Adiba singlisin xafa qiladi,
O'yinchog'in baland joyga iladi.
Kursi qalqidi-yu yiqilib ketar,
Uning surbetligin poyoni yetar.

Qizg'onish Barnoga azaliy odat,
Biron narsa so'rasang, bermas Saodat.
Shu ham fazilatmi? O'zlari aytsin,
Tilagim saxiylik qalbiga qaytsin.

Omonning aytgani-aytgandir doim,
Der mana ko'rasan, oberar oyim.
O'zing ham mehnat qil! O'rgangin Omon,
Yosh bola emassan bu ishing yomon.

Soraga ish yoqmas joyidan jilmas,
Yerda to'zib yotsa, kiyimin ilmas.
Yalqovlik dilingga kirmish atayin,
Rosa uyat bo'lar Sora bu tayin.

Sizga aytganimga quloq tutsangiz,
To'qqiz oydan keyin meni kutsangiz.
Samodan oq qorlar tashlab kelaman,
Qorbobo-Qorqizni boshlab kelaman.

Jamila ERDONOVA.

ADABIYOT DUNYOSIGA SAYOHAT KITOB MO'JIZASIGA OID TARIXIY BIR VOQEA

XII asrda bizning yurtimizda Nizomiy Aruzdiy

Samarqandiy degan bir yozuvchi yashab o'tgan. U ayni chog'da saroyda xat yurituvchi k o t i b ,

qasidago'y shoir, munajjim va tabib bo'lganligi ham ma'lum. U qancha ko'p, oz kitob yozib qoldirgani bizga ma'lum emas. Ammo undan bir kitob yodgor bo'lib qolganki, u tufayli adabiyot tarixidan mustahkam o'rin olgan. U kitobning oti «Majma' an-navodir», ya'ni «Nodir voqealar to'plami» bo'lib, bu kitob yana «To'rt maqola» nomi bilan ham tanilgan. XXI asrda davlat va badiiy adabiyot tili forscha bo'lgani uchun, asar forsiy tilda yozilgan. Kitobdan o'sha davrlarda mashhur bo'lgan tarixiy shaxslar to'g'risida latifalar, tarixiy-madaniy xarakterdagi ma'lumotlar o'rin olgan. Bular IX-XII asrlardagi O'rta Osiyo va Eron madaniy hayoti haqida tasavvur uyg'otuvchi ajoyib manbalardir. Bu kitob ruschaga va boshqa ko'plab Ovrupo tillariga tarjima qilingan. Mazkur kitobda muallif badiiy asar mo'jizasiga oid shunday bir naqlni keltirgan.

«IX asrda hukmronlik qilgan Xuroson amiri Ahmad

Qadrli do'stlar! Adabiyot dunyosida kitob mo'jizasiga oid tarixiy lavhalar juda ko'p, hatto behisob deyish ham mumkin. Shulardan birini sizlarning e'tiboringizga havola qilamiz.

amir Abdulloh al-Xo'jastoniyan: «Sen yaqinida eshklarni haydab yurgan oddiygina bir yigit eding, qanday qilib Xurosonga amir bo'lding?» so'rashibdi.

U shunday deb javob beribdi: «Men bir kuni Bog'dis viloyatidagi Xo'jastonda Xanzala Bog'disiy degan shoirning devonini o'qib o'tirgandim, undan shunday ikki bayt chiqib qoldi:

**Sherning og'zida bo'lsa hukmronlik, shavkating,
Yirtib tashla og'zini, qo'rqma, ko'rsat qudrating.
Yo sharaf topajaksan, Olloh buyursa agar,
Yo o'lim topajaksan, bu ham - erkakcha zafar.**

Shuni o'qidimu, o'sha paytdagi o'z holatimdan nomus qila boshladim, ichimda ahvolimni yaxshilash istagi uyg'ondi. Eshklarimni sotdimu, ot olib, tug'ilgan joylarimni tashlab ketdim. Safforiylar sulolasining asoschisi Yoqub ibn Lays bilan Amir ibn Laysning ukasi Ali ibn Laysning xizmatiga kirdim. Bu paytda Safforiylar qudratining lochini yettinchi osmondaparvoz qilardi. Ali ularning kenjasi edi, Yoqub bilan Amir unga homiylik qilishardi.

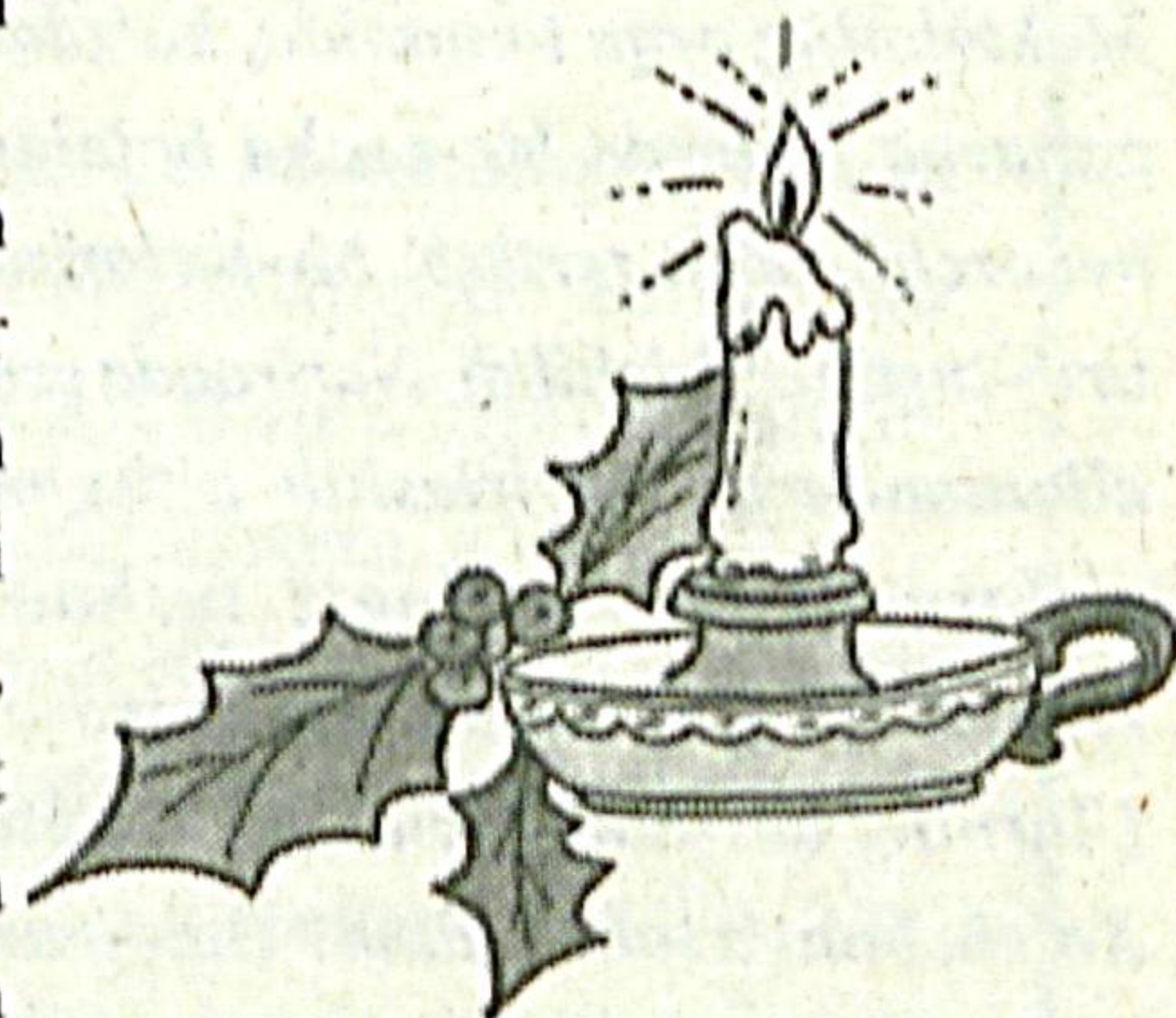
Yoqub tog'lar osha Xurosondagi G'aznaga kelganda,

Ali meni Sanchin Rabotidan chaqirib oldi va Xurosonga xo'jalik ishlarini boshqaruvchi qilib jo'natdi. Hirot yaqinidagi Korux degan qishloq Aligategishli joylardedi. Men shu yerlarda xo'jalik ishlarini yuritishim kerak edi.

Koruxga kelganimda farmon bilan yig'ilgan barcha boyliklarni sarbozlarimga berdim va askarlar orasida taqsim qildirdim. Shunday qilishim bilan otliqlarim ko'payib, 300 taga yetdi. Xivofga kelib, farmonni ko'rsatsam, bu yerning boyvachchalari «bizga o'ntadan ortiq soqchisi bo'lgan boshqaruvchi kerak emas», deb farmonni bajarishdan bosh tortishdi.

Shunda men Safforiylar itoatidan chiqdim. Xivofni itoatga oldim, P u s h t qishlog'iga qarab yurdim va Bayhaqni ham yengdim. Mening otliqlarim mingtaga yetdi. Keyin Nishopurni egalladim. Ishlarim o'z-o'zidan yuksalib ketaverdi va bora-bora butun Xurosonni o'zimga bo'ysuntirdim. O'sha ikki bayt she'r mening shuncha ishlar qilishimga sababchi bo'ldi».

Qutlibeka RAHIMBOYEVA tarjimasini.

Dard ham yomondan
Qocharkan yondan.

Grippga qarshi
Chiniqish yaxshi.

Harakatdan dard,
Bo'ladi gard-gard.

Gulday
tovlanmoq.

*Tabobat hikmatlarin
Joylab baytlar aro,
Beray maslahat - o'git,
Bo'lgay deb yaxshi da'vo.*

Po'lat MO'MIN

Tanni ozgina
Chiniqtir - qiyna.

Har bir jon shirin,
Kim bilmas sirin.

Kimki ko'p chekar,
Bir kun «ix» chiqar.

Uzaysa lanjlik,
Bo'lar ayanchlik.

Bo'lsa parvarish,
Chekinar
qarish.

Epchildir ozg'in,
Semiz-chi horg'in.

Dardingni yengil -
Qilganga egil.

Vaqtida orom
Etadi sog'lom.

Ruhan bo'lsang to'q,
Xavotiring yo'q.

Sog'bo'lish,
lekin -
Bilganga tekin.

Har kun uch karra
Qilgil g'ar-g'ara.

Kuch bo'lsa ishlat,
Bu zarur hislat.

Bo'lsa parvarish
Chekinar qarish.

Ishlagan ham sog',
Tishlagan ham sog'.

Muntazam mashq qil,
Sog'liqdan gasht qil.

Sog'liqning siri -
Peshona teri.

Badanni artish
Ko'p darddan arish.

Qilay desang gasht,
Mashq qilaver, mashq.

5-Bo'lim

Ishchan chiniqar,
Bo'shang siniqar.

Iroda - chidam
Kuch berar chindan.

Suzishni o'rgan,
Yasha der, ko'rgan.

Kelsa-chi qo'rquv
Uni tezda quv.

IBN SHIFO ULASHAR DAVO

(o'gitlar)

IBN SHIFONING CHINIQISH- HAQIDAGI O'GITLARI

Kimki yotag'on,
Sog'liqqa to'g'on.

Terlab
ishlasang,
Oshar ishtahang.

-Kim g'olib
chiqqan?
-Mashqda chiniqqan!

Tongda tur,
Qilasan huzur.

Badan tarbiya
Kuch etar hadya.

Kim harakatda,
Sog'lom albatta.

Mashqda intizom
Etsin u davom.

Piyoda yo'l yur,
Oz emas mo'l yur!

Tanni qiyna sal,
Bo'lmaysan mujmal.

Yoz chiniqasan,
Qishdan chiqasan.

Dangasa xalqin,
Chaqirar salqin.

Sarf bo'lmagan kuch
Oxir bir kun puch!

Yoshlikda obdon
Chiniq va toblan.

Yuzning qizili -
Sog'liqning chizig'i.

Uqalash, silash,
Jon-tanni siylash.

Sayr-u sayohat
Ruhingga rohat.

Ilmoqli savol,
Asabga zavol.

Mashqdagi takror
Sog'liqqa hamkor.

Xomsemiz gavda,
Mevasiz novda.

Kimki o'tirar
Dardga tutilar.

Tabiyali tan
Sog' haqiqatan.

Tan chiniqishi
Dardning chiqishi.

Ayozda chiniq,
Va yozda chiniq.

Mehnatga chiniq
Yashaysan tiniq.

Kim bo'lsa qo'rqoq,
Doim qolar toq.

*Maktab. Sinf xonalarida darslar,
mashg'ulotlar qizg'in davom etayapti.*

*Maktabning orqa tomonida, ko'zdan
panarok joylarda bir necha bolalar
bekorchilikdan zerikib, bir-birlarini
urib-turtib o'tirishibdi. Nariroqda esa
allanimalarni shivirlashib o'tirgan
qizlarga ham ko'zingiz tushadi.
Hammamizga tanish manzara-a?
Ularning darsdan qochishgani aniq.
Xo'sh, bunga sabab nima? Umuman,
o'quvchi nimaga darsdan qochadi?
Bu xususda ayrim tengdoshlaringiz,
ustozlaringiz fikrlari bilan tanishdik.*

Hilola G'ULOMOVA,
8 - sinf o'quvchisi:

-Oramizda maktabga faqat vaqtini
o'tkazish uchungina keladigan
o'quvchilar ham yo'q emas. Darslarda

o'tirishga toqat qilolmay, qochib ketishadi.
Bekorchilikdan turli noma'qulchiliklarga
ham qo'l urishlari mumkin. Menimcha,
ularning ota-onalari o'qishlarini,
kundalikdagi baholarini nazorat qilib
turishlari, qolaversa, o'qituvchilari bilan
tez-tez uchrashib turishlari lozim.

Anvarmirzo DALIYEV,
6 - sinf o'quvchisi:

-Menimcha,
o'quvchi
o'zi

qiziqmagan fandan har bir o'quvchi
qochadi. Chunki zerikib uchun o'qituvchi
k e t a d i .
Eshitishimcha,
yuvropa mamlakatlarida
maktab o'quvchilari faqat
o'zlari qiziqqan darslarga
kirisharkan. Qaniydi bizdaham
shunday bo'lsa. Fanlarni
chuqurroq o'zlashtirishga
ham, dam olishga ham bimalol
fursat topa olardik.

Jur'at ISMOILOV,
6 - sinf o'quvchisi:

-Darslarga kech qolib yoki
uy vazifalarini bajarmay kelgan
kunlarim ustozimdan dakki

eshitmaslik uchun darsdan qochaman.

Farida IMOMOVA, o'qituvchi:

-Bu holatda faqat o'quvchini ayblab
bo'lmaydi. Aytmoqchimanki,
o'quvchining darsdan qochishiga
o'qituvchi ham sababchi bo'lishi mumkin.
O'qituvchi o'ta qattiqqo'l bo'lsa yoki darsni
zerikarli o'tsa, o'quvchilar undan nariroq
yurishga harakat qilishadi.

M a k t a b g a
k e l g a n

O'QUVCHINI NEGA DARS DAN QOCHADI!

javobgar.

Shunday ekan, uni
o'z faniga qiziqtirishni,
qalbiga yo'l topa bilishi
lozim, deb o'ylayman.

Z a r o f a t
XUDOYBERDIYEVA,
9 - sinf o'quvchisi:

-Shunday ustozlar
borki, ularning darsidan
qochish u yoqda tursin,
soatlab o'tirgining keladi.
Ana shunday bag'rikeng
muallimlardan biri
geografiya fani

o'qituvchimiz Bibixamida opa
Raimjonova bo'ladilar. Ularning
darslarida doimo sinf xonalarimiz to'lib
o'tiradi.

**Abrorxo'ja USMONOV, 6 - sinf
o'quvchisi:**

-Men bir nogiron bolani taniyman. U
ham biz kabi maktabga borishga, partada
o'tirib, dars tinglashni orzu qiladi.
Afsuski, u yurolmaydi. Darslardan
qochib, oltinga teng damlarini behudaga
o'tkazayotgan bolalarni ko'rsam, ana
shu bola esimga tushib ketaveradi.

Oldingdan oqqan suvning qadri
yo'q, deb shunga aytisalar kerak-
da...

**Darhaqiqat, ularning fikrlarida
jon bor. Oltinga teng emas, undan
ham qimmatliroq vaqtimizni behuda
o'tkazmaylik.**

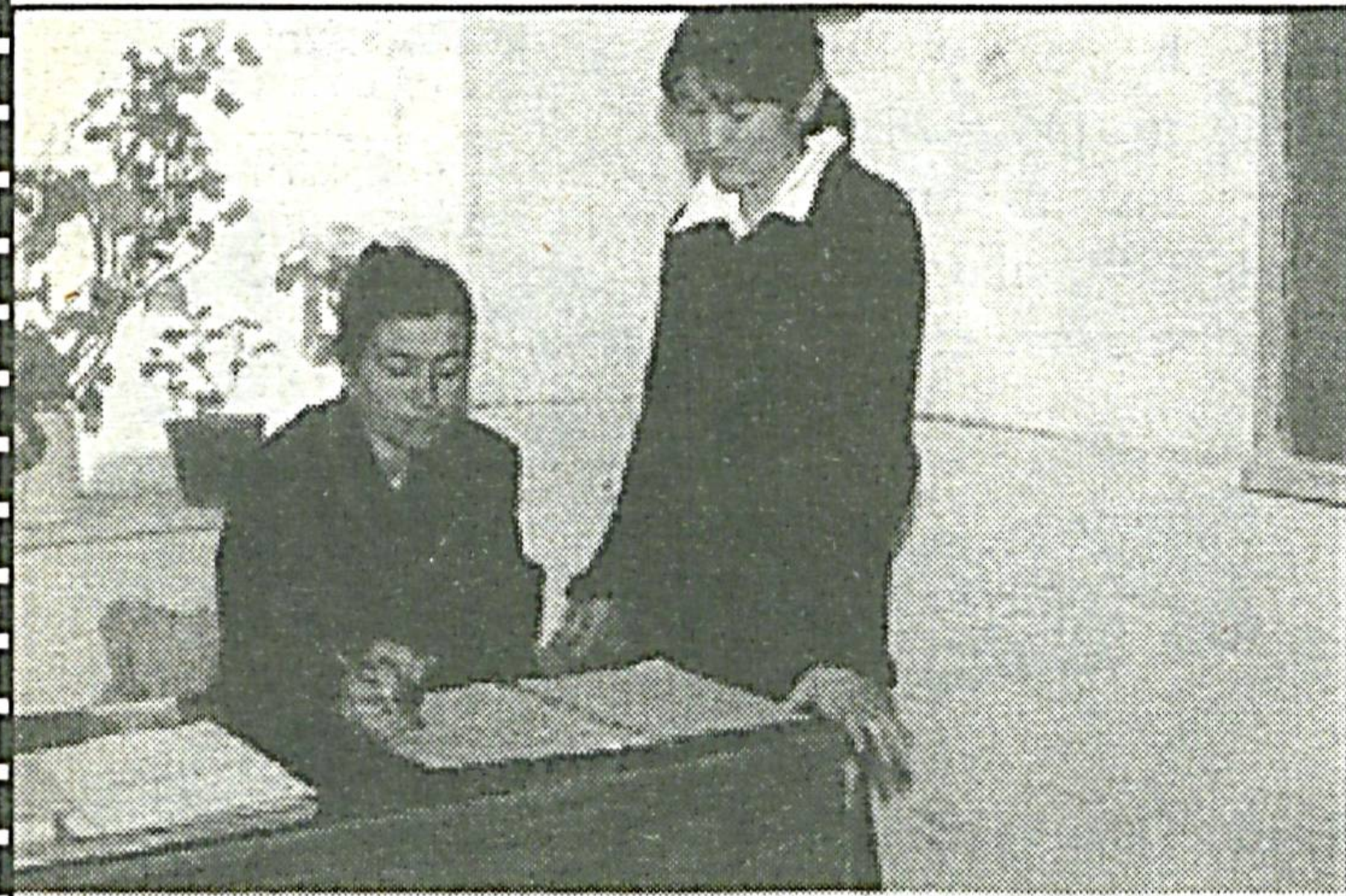
**Sinfdagi,
sinf doshlarimiz orasidagi o'z
o'rnimizni yo'qotib qo'yamaylik, aziz
tengdoshlarim.**

**Dilafruz
XUDOYBERDIYEVA,**
Toshkentdagi 112 - maktabning
10 - sinf o'quvchisi.

Iqtidor, ishonch, mas'uliyat... Gulnoza bir-biri bilan uzviy bog'liq bo'lgan ana shu so'zlar haqida juda ko'p

bosqichlari g'olibi bo'ldi. Oldinda esa jiddiy sinov - Respublikadagi iqtidorli tengdoshlari bilan bellashish turibdi. Bu tanlovdan ham muvaffaqiyatli o'tishiga aynan ana shu yaqinlarining ishonchi, umidi sabab bo'ldi...

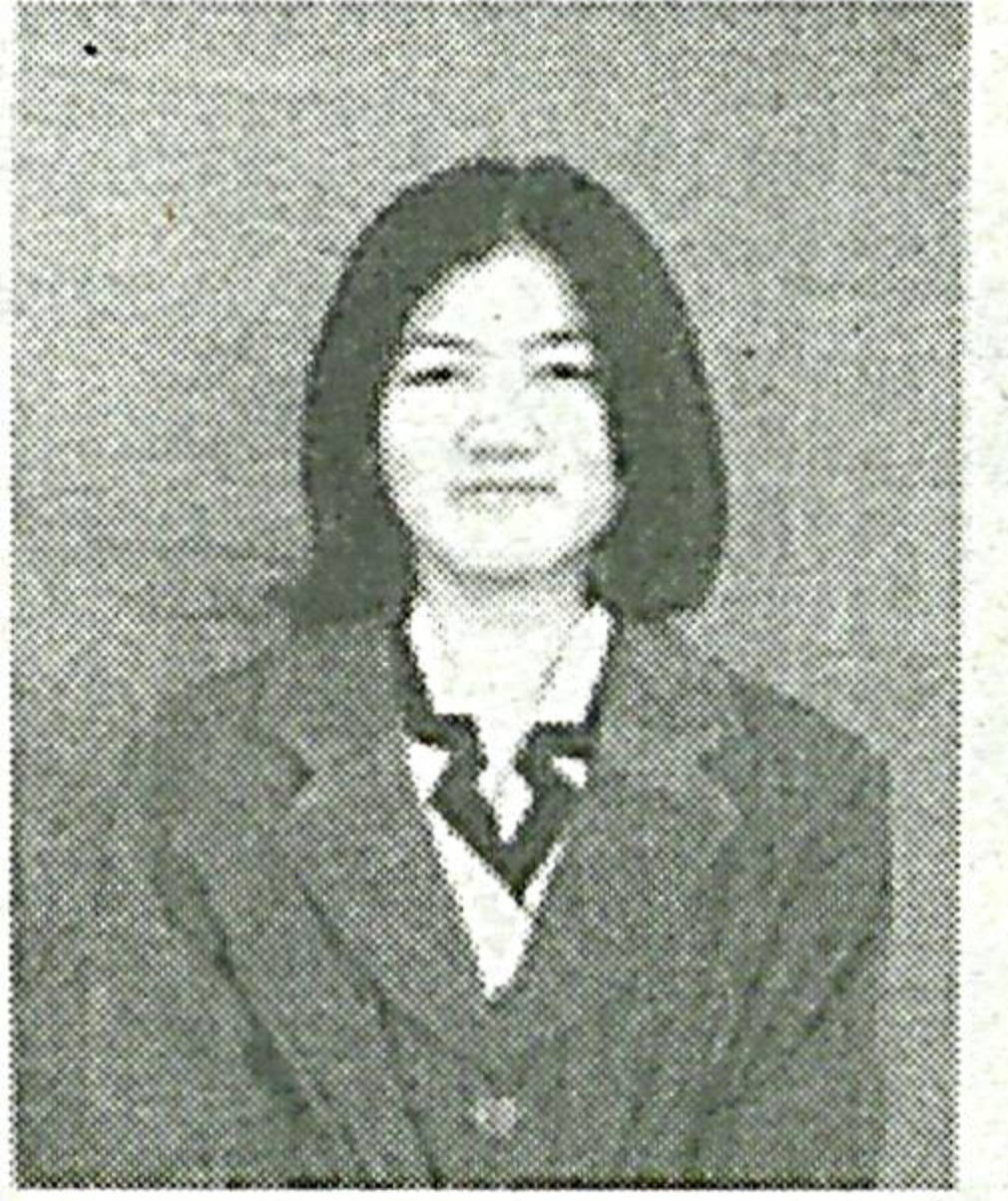
Ijodkor qiz Gulnozaxon o'z mashqlarini dastlab to'garak rahbariga ko'rsatadi.

o'ylaydi. O'ylagani sari, zimmasidagi mas'uliyat hissini yanada chuqurroq, teranroq anglagandek bo'ladi. Axir unga «Iqtidorli qiz» deya nisbat berishdi. Do'stlari, ustozlari, qolaversa, ota-onasi katta ishonch bildirishdi unga. Shu ishonchdan ruhlanib, tuman, shahar, viloyat

Namangan viloyatining Yangiqo'rg'on tumanida to'rt tomoni tog'lar va soylar bilan o'ralgan mo'jazgina Zarkon qishlog'i bor. Bu so'lim go'shada izlanuvchan, ijodkor o'g'il-qizlar juda ko'p. Gulnoza Murodova ham ulardan biri. Hamma tengdoshlari kabi sho'x-shaddod, samimiy va soddagina qizaloq. Lekin iste'dodu tafakkuri bilan boshqalardan ajralib turadi. U Ye. O'rinboyev nomli 30 - o'rta maktabning iqtidorli o'quvchilar sinfida tahsil oladi. Iqtidorlilarning ham eng iqtidorlisi bo'lgani bois maktabdoshlari hurmatlashadi, dugonalari unga havas qilishadi, kichkintoylar uningdek bo'lishga intilishadi. Fan olimpiadalari, ko'rik-tanlovlar,

kecha va tantanalar Gulnozaning ishtirokisiz o'tmaydi. Unga, ijod gulshanining shaydosi, san'at ixlosmandi, ham deya ta'rif berishadi. Bu bejiz emas, albatta. Gulnozaning yaxshigina qalami bor, dutor chertib, kuy ohangiga sarmast qo'shiq

«Bu dunyoning men bilmagan sirlari ko'p» nomli jajji to'plamcha sigajamlagan. Ona Vatanga muhabbat tuyg'usi, yurt ishq, onalar madhi she'rlarining asosiy mavzusi uning. Ayniqsa, tug'ilib o'sgan qishlog'i, Zarkoniga mehri bo'lakcha. «Qishlog'im» she'rini o'qigach, bunga o'zingiz ham amin bo'lasiz.

QISHLOG'IM

Namanganning ko'rkisan,
Yangiqo'rg'on durisan.
Dilning shuur hurisan,
Zarkon - ona qishlog'im.

Juda ko'hnadir yoshing,
Shifobaxsh suving, oshing,
Porlab tursin quyoshing,
Bog'u-bo'ston qishlog'im.

BU DUNYONING SIRLARI KO'P...U BILMAGAN

SADOQAT

U ham barcha ayollar kabi o'z yoriga juda sadoqatli edi. O'zi ziyoli, o'qimishli, she'riyatga ixlosi baland, shu bilan birga farzandlariga mehribon, pazanda va mehnatkash ona edi. Afsuski, uning baxtiyor damlari uzoqqa cho'zilmadi. Mudhish bir kunda ishongan tog'i, vafoli yori fojiali halok bo'ldi. U bu kulfatni mag'rur turib, matonat bilan yengdi. Qayta turmush qurmadi. O'z yorining yodi bilan yashadi. Guldek umrini farzandlari kamoliga baxshida qildi.

U bugun oramizda yo'q. Lekin uning sadoqati hamon tillarda doston.

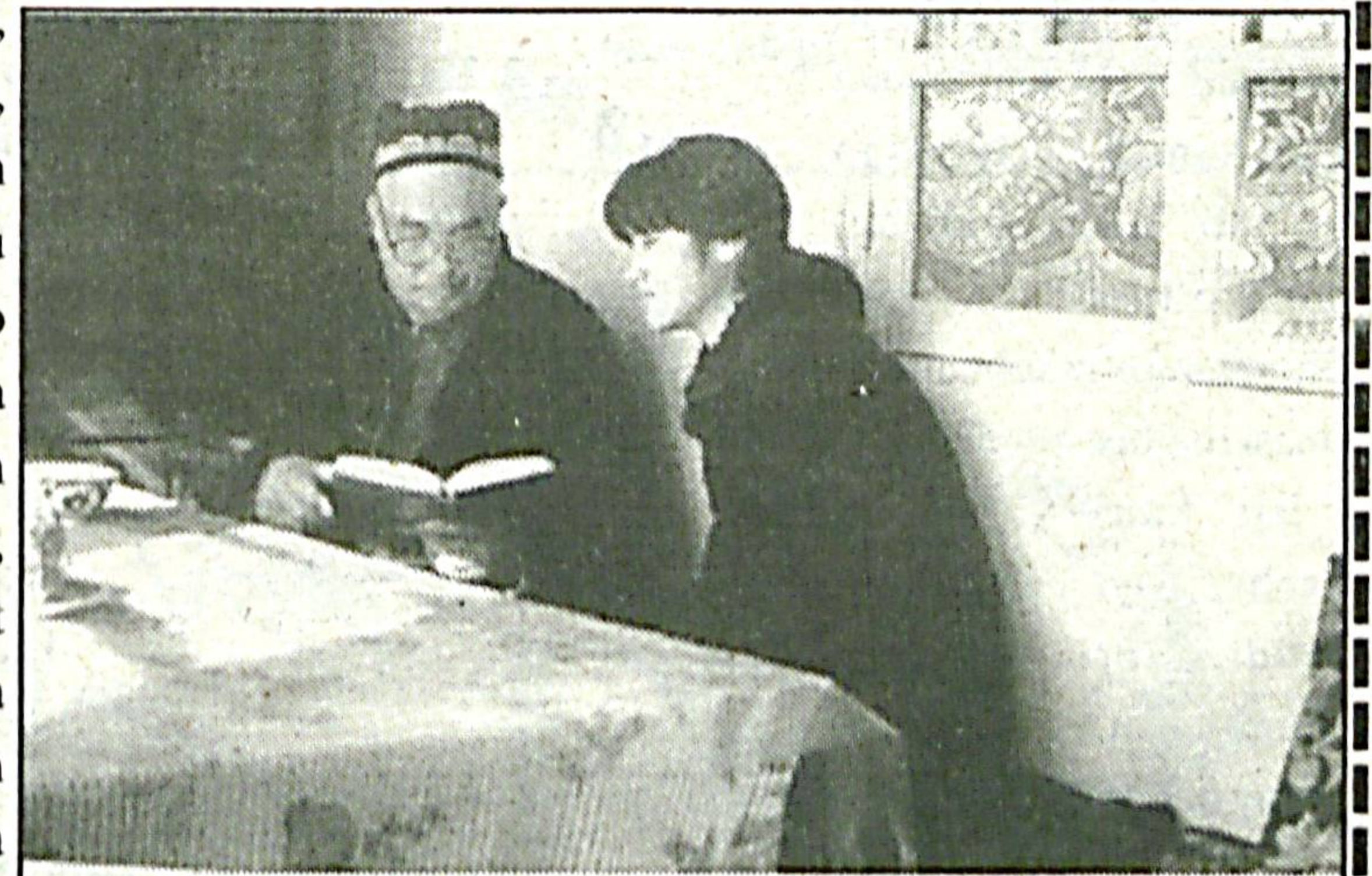
U Zulfiya edi.

Gulnoza MUROTOVA.

kuylaydi. Yo'lingiz tushib, Gulnozani qidirib borgudek bo'lsangiz, uni ustoz Q. Mahmudovning yoki bo'lmasa, to'garak rahbari Hayotxon Qodirovalarning yonidan topasiz. Chunki, imkon topildi deguncha, Gulnoza ularning yoniga oshiqadi. Yozgan she'riy mashqlarini o'qib berib, maslahatlar oladi. Ustozining: «Bolam, sen faqat ro'y-rost yozishni o'rgan. Bo'yama, shunday yozginki, o'qigan inson, kulish kerak bo'lsa kulsin, yonmoq darkor bo'lsa, yonsin!» degan nasihatlariga qattiq amal qiladi. Iste'dod - bu har kimga ham nasib qilavermaydigan bebaho ne'mat ekanligini, uni ezgu maqsadlarda yo'naltira bilish, rivojlantirish lozimligini ham juda yaxshi biladi. Juda ko'p o'qib-o'rganadi, o'z ustida tinimsiz izlanadi. She'rlari viloyat gazetasi «Bolalar dunyosi»da, «Murabbiy» va «Yangiqo'rg'on hayoti» nomli tuman gazetalarda tez-tez chop etilib turadi. Ana shunday she'riy mashqlari, mitti hikoyalarini

Gulnoza yosh bo'lsa-da, she'rlari orqali hayotga teran nazar tashlaydi. Mitti hikoyalarida falsafiy xulosalarni ifoda etadi. Shu tariqa «Bu dunyoning o'zi bilmagan sirlari»ni bilishga intilsa, ne ajab?!

Feruza JALILOVA.

Ustoz bilan qizg'in bahs.

SOG'INGH

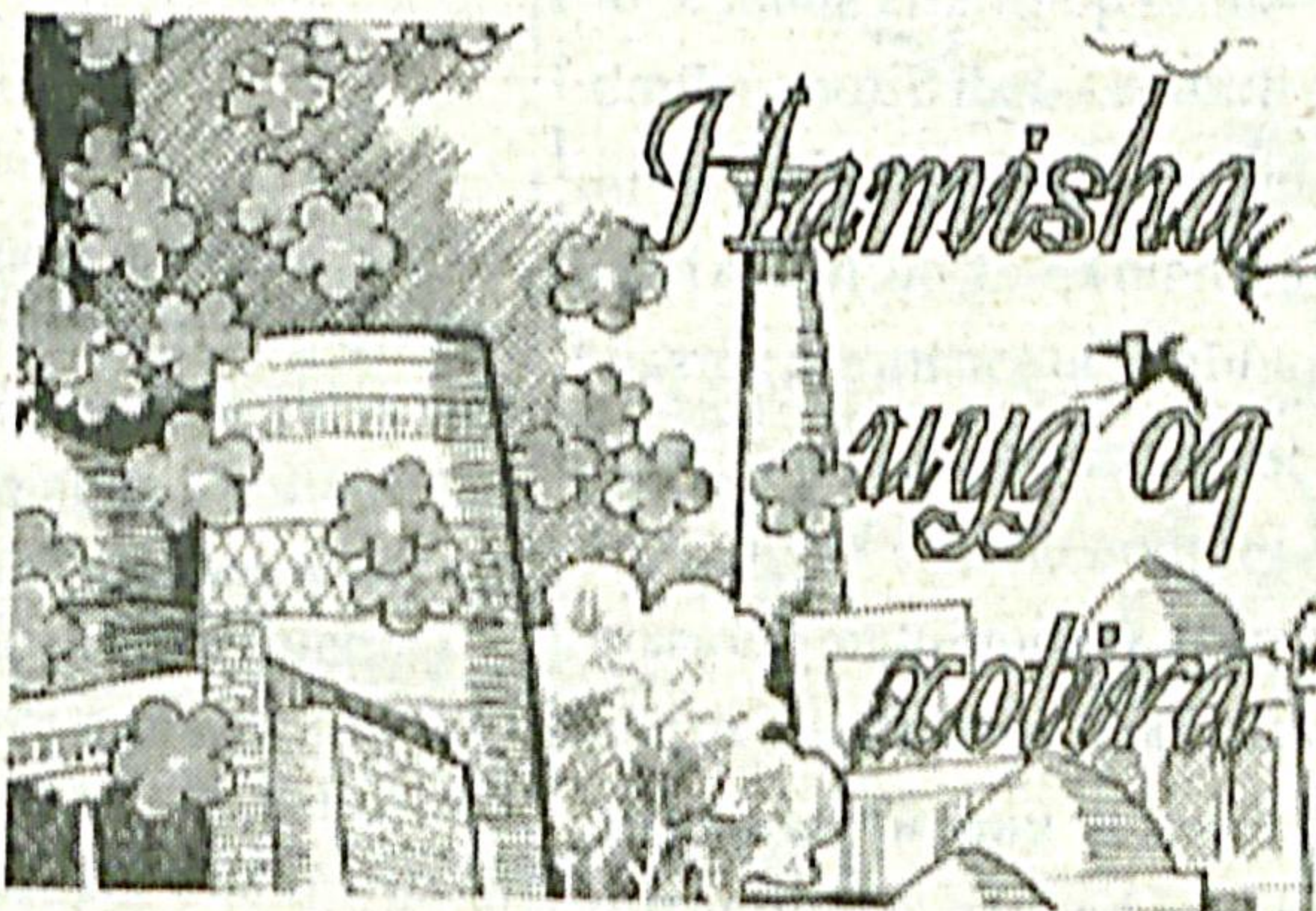
Bahor kunlarining biri edi. Maktabdan qaytsam, uyda yo'q ekansiz. Ro'zg'or ishlari bilan uymalanib yurgan onamdan so'rasam, «Dadangni shifoxonaga olib ketishdi»,- dedilar. Onam ikkimiz kechga yaqin shifoxonaga bordik. Siz to'shakda yotgan ko'yi derazadan tashqariga termulardingiz... Nigohlaringiz g'amgin, xayolga berilibsiz shekilli, xonagakirganimizni ham payqamadingiz...

Shu zaylda orada bir necha kunlar o'tdi. Tuzalib uyga qaytdingiz. Shu kunlarda quvonchimizning cheki

yo'qdek edi. Ammo bu baxtli kunlarimiz uzoqqa cho'zilmadi. Yana tobingiz qochib, kutilmaganda... Bu so'zlarni

aytish men uchun juda og'ir. Lekin nailoj...

Dadajon siz ketib, hovlimiz juda huvillab qoldi. Ayniqsa, menga o'rningiz juda bilindi. Chunki siz meni opa-ukalarimdan ko'proq yaxshi ko'rardingiz. Ilmga chanqoqligimdan xursand bo'lib, opam ikkimizni bir

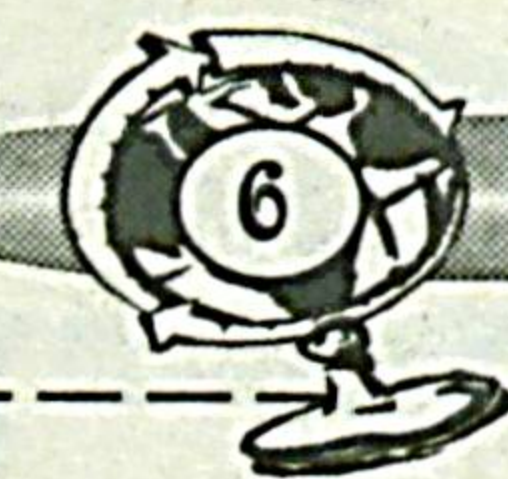

sinfga o'qishga bergandingiz. Garchi sinfimizda eng kichigi bo'lsamda, tez orada hamma fanlarni a'loga o'zlashtirib, ishonchingizni oqladim...

Mana, yana bahor keldi. U o'zi bilan yashillikni, dillarga orom bag'ishlovchi iliq kunlarni, gullarning muattar bo'yini olib keldi. Faqat u Sizni olib kelmadi, dadajon!

Lekin Siz men uchun hamisha tiriksiz, doimo yodimdasi, mening mehribon dadajonim!

Oynisa ESHMURODOVA,
Samarqand viloyati, Oqtosh shahridagi
59 - maktab o'quvchisi.

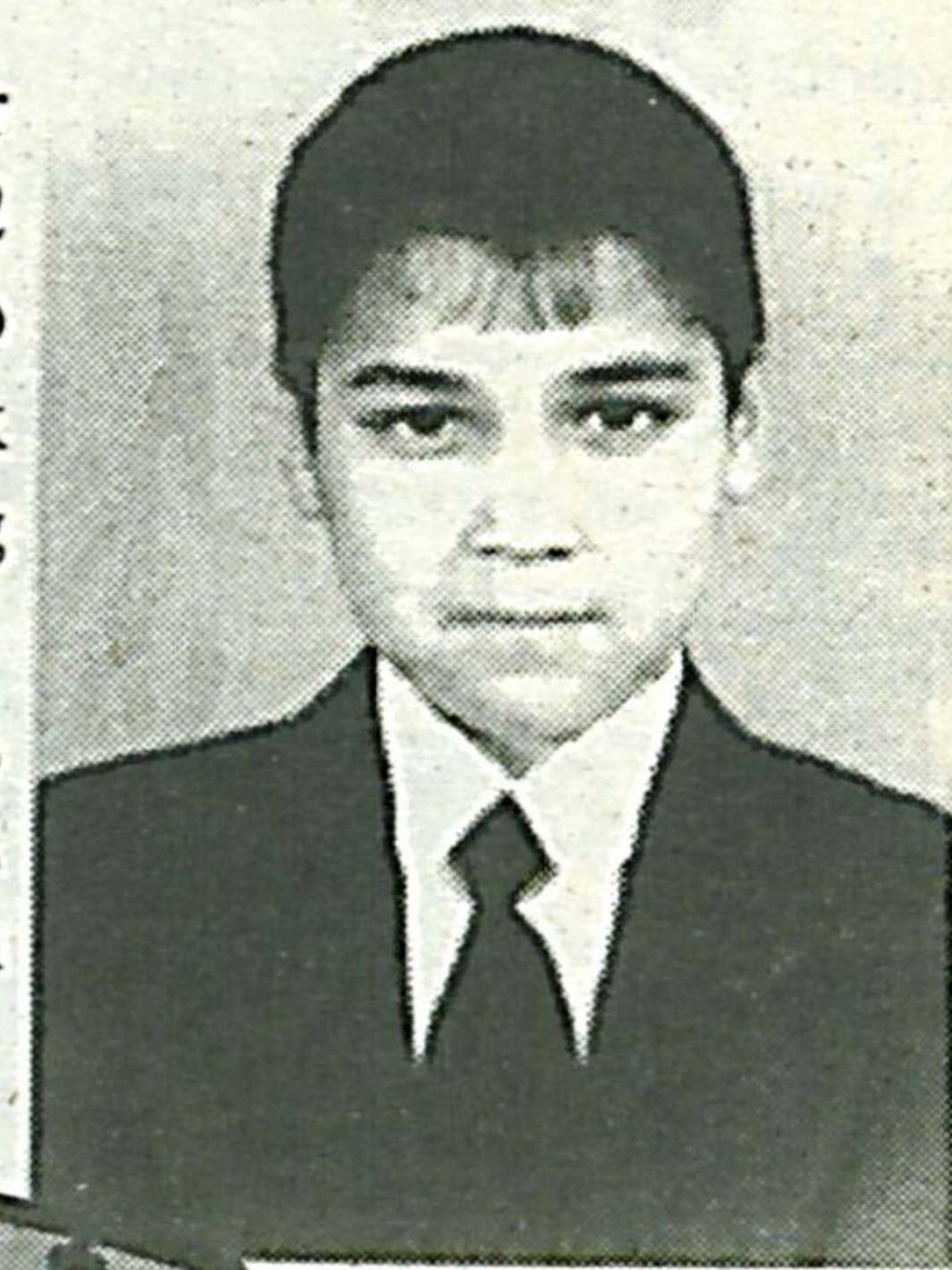
Tengdoshingiz Rustam Begaboyev Toshkent viloyati Parkent tumanidagi 10- o'рта maktabning 7- sinfida faqat a'lo baholarga o'qiydi. Uning ilk ustoz, boshlang'ich sinf o'qituvchisi Manzura opa M u h a m m e d o v a Rustamjonning

bo'lsa o'rtoqlariga yordam qo'lini cho'zadi. Xullas uning bo'sh vaqtlari deyarli yo'q. Har bir soati hisobli.

- Hisobidan adashmagan yo'lida qoqilmaydi, deyдилar buvjonim. Ularning bu gaplarini nafaqat hisob- kitob, balki, hayotiy o'lchovlarni bilish, unga amal qilish, deb tushunaman,- deydi Rustamjon. - Kun tartibini rejalashtirgan o'quvchi o'z maqsadiga

Yaqinda Alisher Navoiyning 562 yilligiga bag'ishlab b u y u k mutafakkirning rasmini chizdim.

Bundan tashqari, o'qigan kitoblarim, k o' r g a n

MAKTABNING FAXRIY PREZIDENTI

iqtidorini tezda payqab oldi va u bilan alohida shug'ullana boshladi.

Sekin- asta Rustamjon sinfdoshlari orasida noyob qobiliyati bilan ajralib qoldi. Murakkab matematik topshiriqlarni, misol va masalalarni ham hech qiynalmay yechib, atrofdagilarni lol qoldira boshladi.

Ushbu o'quv yilidan esa Rustamjon tumandagi 5- ixtisoslashgan maktabga o'qishga bordi. Bu maktabda eng a'lochi va eng intizomli o'quvchi maktabning faxriy Prezidenti hisoblanadi. Ayni paytda, Rustamjon maktabning faxriy Prezidenti. U o'ziga berilgan bunday sharafli nomni oqlashga harakat qiladi. Ko'p o'qiydi, o'rganadi, kerak

tuzish eng yaxshi ko'rgan mashg'ulotim. Darvoqe, krossvord tuzish va yechish hamma sohani bilishga, izlanishga o'rgatadi.

Tarix va tarixiy shaxslar haqida ham ko'proq bilishni istayman. Rasm chizishni yaxshi ko'rganim uchun ularning suratlarini qog'ozga tushiraman.

yetishadi.

Men aniq fanlarga, jumladan, matematika faniga qiziqaman. Tarixiy mavzularda krossvordlar

filmlarimdagi

qahramonlarning rasmini ham chizgim keladi. Bu esa menga faqat yaxshi kayfiyat va ilhom bag'ishlaydi.

Dadam ishda bo'lganlari uchun, men bilan ko'pincha onam shug'ullanadilar. O'zlari hisobchi bo'lsalar-da, rasm chizishni yaxshi ko'radilar. Har bir chizgilarimning yutuq va kamchiliklarini aytib turadilar.

Bugungi kunda Rustamjon juda ko'p kitob o'qib, o'rganyapti. Fanlar podshosi deb nom olgan matematika olamiga yanada chuqur kirib borish uchun tinmay izlanyapti. Bu yo'lda Rustamjon Begaboyevga sabr- toqat va omad tilaymiz.

I.O.DILOV.

VAZIFAMIZNI UNUTMAYLIK

Biz yashaydigan mahallaga yangi oila ko'chib keldi. Bu oilaning kenja qizi Sitora men bilan tengdosh ekan. U bilan tezda do'stlashib oldim. Birgalashib maktabga boradigan bo'ldik.

Biz o'qiydigan maktab iqtidorli bolalar maktabi bo'lgani uchun ham ko'proq dars tayyorlash kerak edi. Ammo Sitoraning dars tayyorlashga, kitob o'qishga sira vaqti bo'lmasdi. U maktabdan ko'chamiz boshiga qo'yib olib, har xil sotib o'tiradi. Bu ishni Sitoraning o'zi xohlamas- onasi majbur qiladi.

Bir kuni yangi yil kechki payt darvozamiz qoldi. Borib ochsam, Sitora ekan. U sovuqdan qolay debdi. Tezda uni uyga taklif qildim. Shunda u onamni so'radi. Onam

ham orqamdan chiqayotgan ekanlar.

- Xolajon, jon xolajon, to'rttagina kir sovunim qoldi. Siz shuni sotib oling, iltimos,- dedi Sitora yalinib.

Onajonim Sitoraning ahvolini ko'rib, sovun kerak bo'lmasa ham, sotib oldilar. Dugonam esa xursand bo'lganidan quvonib rahmat, dedi- da, uyi tomon chopib ketdi.

Bir payt onajonimga qarasam, ko'zlari jiqqa yosh ekan. Ammo Ularga hech gap ayolmadim. Xayolimda bir gap takrorlanardi: Sitoraning onasi o'z onasimikan?

Axir dugonamning ayni paytdagi vazifasi o'qish, o'rganish-ku! Nega Sitoraning ota- onasi bu narsalarga befarq?

Shahnoza JALILOVA,

Surxondaryo viloyati, Uzun tumanidagi 3- iqtidorli bolalar maktab-internatining 7- sinf o'quvchisi.

qaytgach, xontaxta narsalarini da, uning arafasida taqillab dugonam muzlab

BILIM CHO'QQISI SARI NURLI YO'L, ALIFBE SABOQLARIDAN BOSHLANADI

Bugun murg'ak qalblarning quvonchi har qachongidan cheksiz.

Axir quvonmay bo'ladimi, bugun har bir o'quvchi bayramona kayfiyatda maktab tomon shoshilmoqda. Mustaqillik chechaklari - shodu-hurramlik bilan alifbe bayramini boshladilar. Bolalar tanishib, bu tengdoshlaringiz Sobir Rahimov tumanidagi 323- maktabning 1- «J» sinfida tahsil olishadi. Ushbu sinfda 34 nafar o'quvchi qunt bilan ta'lim olmoqda. Ularning barchasi «a'lo» va «yaxshi» baholarga o'qishadi. Sinf rahbari Lola Norqobilova har bir o'quvchi bilan alohida shug'ullandi. Har bir o'quvchining qobiliyati, harakatiga qarab she'r va ashulalar, qiziqarli o'yinlar bo'lib berildi. Ayniqsa, buyuk bobomiz Alisher Navoiyga bag'ishlangan sahna ko'rinishi qiziqarli ijro etildi. Tadbir so'ngida direktor o'rinbosari Ra'no Mansurova va ota-onalar o'quvchilarni bugungi unutilmas bayram bilan qizg'in tabriklashdi.

Murg'ak qalblar davrada Alifbe kitobi bilan do'stona xayrlashib, O'qish kitobini shodu-hurramlik bilan kutib olishdi.

Ha, bilim cho'qqisi sari nurli yo'l mudom Alifbe saboqlaridan boshlanadi.

Mohinur HAYDAROVA,

Toshkent shahridagi 323-maktabning

4-sinf o'quvchisi.

BALKI CHO'PCHAK DERSIZ, AMMO HAQIQAT...

Qonsiragan ariqlar haqida hech eshitganmisiz? Ularning borligiga ko'pchilik ishonmaydi. Ular haqidagi gaplarni q u r u q cho'pchak, afsona-ku deyishadi. Ammo bu gaplarda ma'noda haqiqat bor. m a' l u m

Kunlardan bir kun...

Tumanimizning bog'u-ro'g'li, go'zal va shinam chekka bir qishlog'idan juda katta ariq o'tadi. Qishloq ahlining aytishicha, yoz kunlari o'sha ariqdan inson ovozigacha o'xshash dahshatli ovoz kelarmish. U, jon berasanmi, qon?- deb so'zarmish. Qishloqdagilar, qon, deya bir jonliq so'yib, qonini o'sha ariqqa oqizib ekanlar. Ariq bir necha kun tinchib oqarkan va yana shu hol takrorlanarkan. Shunday qilmasalar, bundan bir necha yil avval bo'lgan voqeaning takrorlanishidan qo'rqishar ekan:

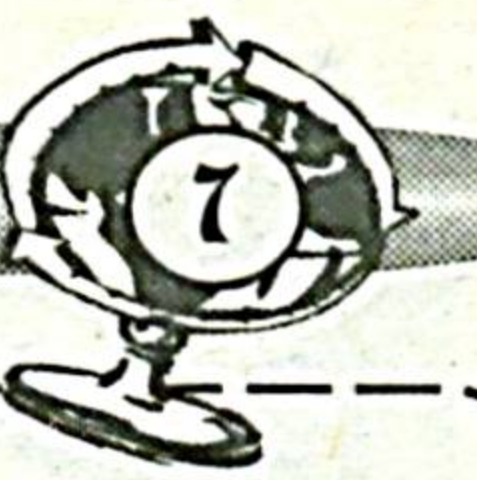
Bir qiz tushlik chog'i qayoqqadir bormoqchi bo'libdi. U ariqdan o'tmoqchi bo'lganda behosdan suvga tushib ketibdi va qaytib suv betiga chiqmabdi.

Menimcha, bu voqealar bir-biri bilan uzviy boq'liqdek va haqiqatan ham qonsiragan ariqlarning borligiga bir ishoradek. Yana, kim biladi, deysiz?!

Vazira SODIQOVA,

Buxoro viloyati, Kogon tumanidagi

1-maktabning 8- «A» sinf o'quvchisi.

CHIG'ANOQ SHIRINLIGI

Kerakli masalliq: 200 gr. margarin, 3 ta tuxum, 1 st. qatiq, 1 ch/q soda, 1 st. shakar, un.

Tayyorlanishi:

Margarinni qirg'ichdan o'tkazib, tuxum sarig'i qo'shiladi. Qatiqqa iste'mol sodasini solib, aralashtiriladi va margaringa qo'shiladi. Xamir bo'lguncha un solinadi. Xamir mayda zuvalachalarga bo'linib, yoyiladi. Tuxum oqini shakar bilan bize holiga kelguncha ko'pirtiriladi. Yoyilgan zuvala ichiga bizedan bir qoshiqdan solib chiqib, ikkiga buklab, yarim oy shaklida gaz patnisiga terib chiqiladi. Pishgach, olib issiqligida ustiga qand upasi sepiladi.

OLMALI KULCHA

Kerakli masalliq: 200 gr. margarin, 3 st. un, 0,5 st. shakar, 1 st. qatiq, 1 ch/q soda, 4-5 ta olma.

Tayyorlanishi:

Margarin un bilan uvalanadi. Shakar, soda qo'shilgan qatiq solib, xamir qoriladi. Xamir tindirib qo'yiladi. Ungacha olmalarni tozalab, qirg'ichdan o'tkaziladi. Tingan xamirni ikkiga bo'lib, birinchisi yoyiladi va o'rtasiga qirg'ichdan o'tkazilgan olmalar solinadi. Ikkinchi xamirni yoyib, olma usti berkitiladi. Chetlarini berkitib, tuxum sarig'i suriladi va qizarguncha pishiriladi.

Yoqimli ishtaha!

Iroda NAZAROVA,

**Toshkent shahar, Qibray tumanidagi
2 - maktabning 8-sinf o'quvchisi.**

BILAKKA TAQILADIGAN TIMSOH

Uch aka-uka bozorga borib kerakli narsalarni xarid qildi. Katta akasi oyisining: «Muzqaymoq yemanglar, tishingiz og'rib qoladi»,- degan gapini eslab ukalariga: «Muzqaymoq yemaymiz»,- dedi.

-Nega muzqaymoq yemas ekanmiz? - deb harxasha qildi kenjasi.

-Mayli, lekin bir shart bilan. Hozir topishmoq aytaman, shuni topsanglar yeymiz, - dedi o'zining ham muzqaymoq yegisi kelib turgan katta aka.

- U tiq-tiq etadi, uni bilakka taqamiz. U nima? Kenjasi birdaniga: «Timsah», dedi.

-Topding, endi yeymiz, - dedi aka quvonib.

1. Sayyoramizdagi eng uzun tog' nomi va uning joylashgan geografik o'rni.

A. Himolay, Yevrosiyo.

B. Kordilera,

Shimoliy

Amerika.

D. And,

Janubiy

Amerika.

2. Suv ostida mavjud bo'lgan eng katta botiq.

A. Aleut.

B. Mariana.

D. Puyetro-Kiko.

3. And so'zi qanday ma'noni anglatadi?

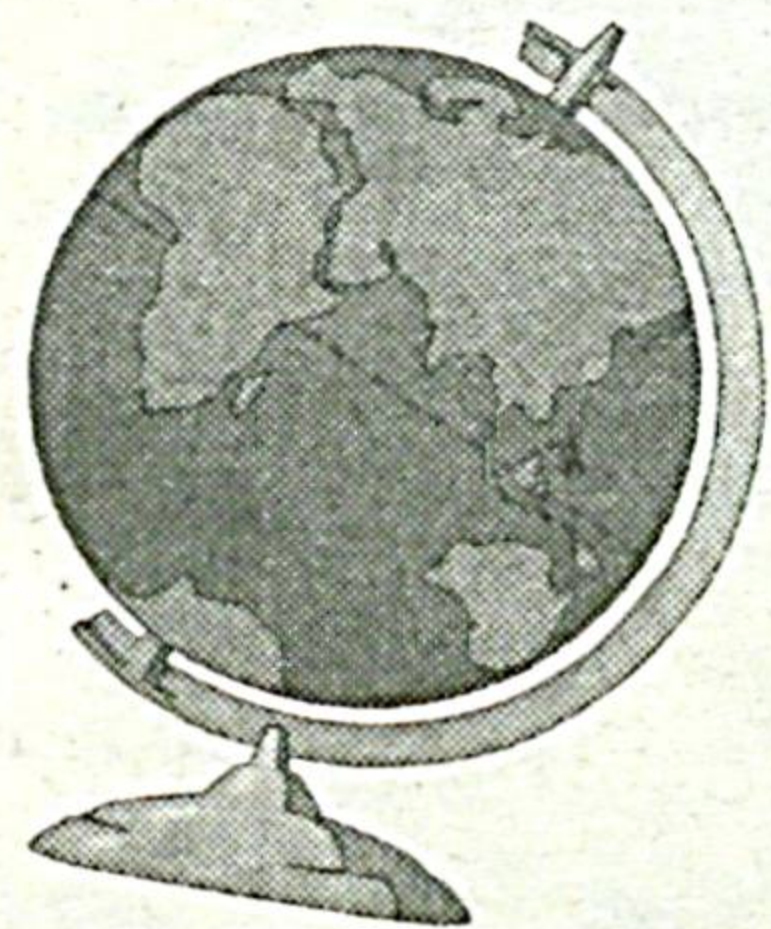
A. Eng uzun tog'.

B. Mistog'.

D. Baland tog'.

ARALASH

TEST

4. Afrikada birinchi, dunyoda Amazonkadan ikkinchi o'rinda turadigan sersuv daryo nomini aniqlang.

A. Nil.

B. Niger.

D. Kongo.

5. Sahroi Kabirda joylashgan, chuqurligi 4-7 mga teng bo'lgan sayoz ko'l qanday ataladi?

A. Viktoriya.

B. Chad.

D. Eyr.

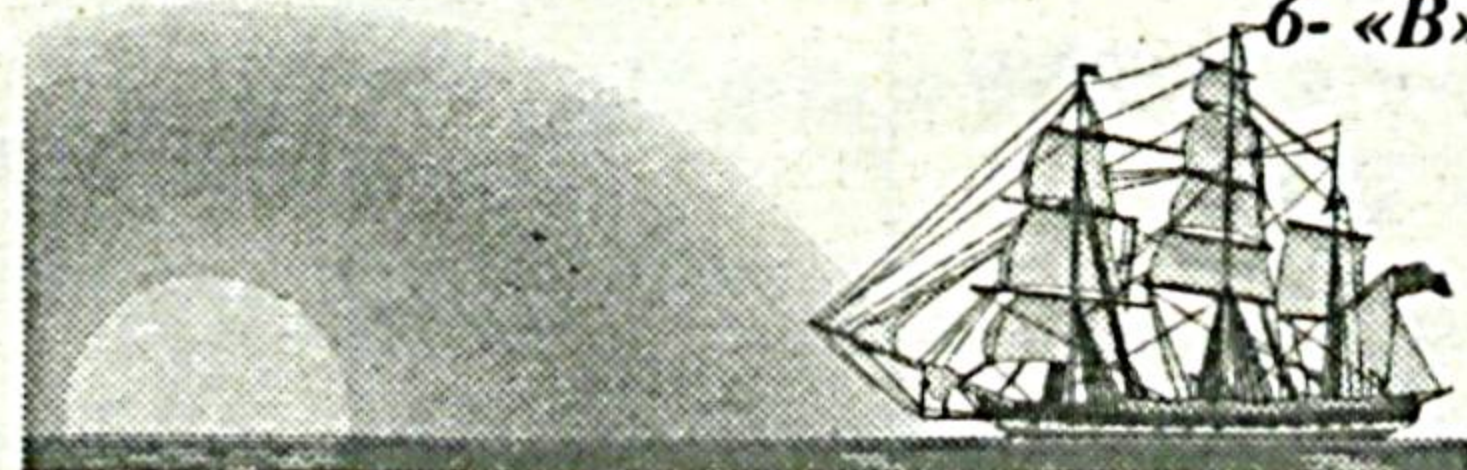
6. Tinch okeani kim tomonidan nomlangan?

A. Ferzan Magellan.

B. Amerigo Vespuchchi.

D. Kristofor Kolumb.

**Jizzax viloyati, Zafarobod tumanidagi
8-umuro'ta ta'lim maktabining
6- «B» sinf o'quvchisi.**

TELEFON RAQAMI BO'LSA KERAK

Oydo'st o'qituvchidan so'radi:

-Ustoz, ayting-chi, mening tarix kitobimda Kristofor Kolumbni yozib, uning tagiga 1451-1506 deb yozilgan. Bu yashagan yillarimi yoki ijod qilgan yillarimi?

Shu payt orqada o'tirgan Qaldirg'och o'zi bilmagan holda qo'lini ko'tarib shunday dedi:

-Mening fikrimcha, bu telefon raqami bo'lsa kerak.

**Nazira QAYIPBERGANOVA,
Qoraqalpog'iston Respublikasi, Xo'jayli
tumanidagi 57 - maktab o'quvchisi.**

O'qi, qiziq!

Aziz dugonajonlar! Mazali pishiriqlar, ayniqsa, turli salatlar tayyorlashni hammangiz ham yoqtirasiz-a? Salatlaringizga mayonez qo'shsangiz, u yanada xushta'm,

MAYONEZNING TARIXI

darmondorilarga boy bilasiz. Mayonezning qachon kashf Bilmasangiz, bilib 1757 yilda qirol davlatini bosib oldi. so'ng angliyaliklar

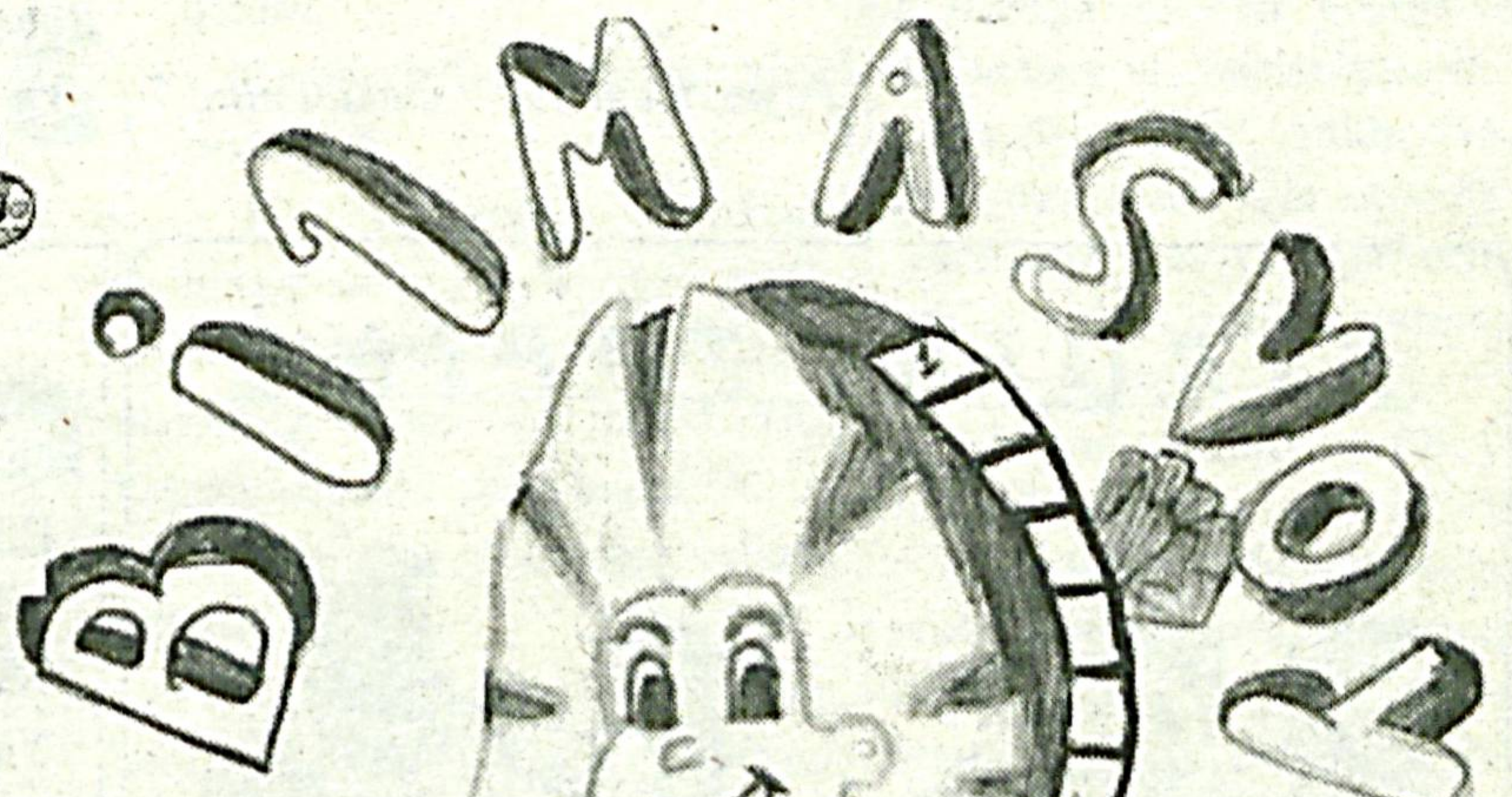
bo'lishini ham yaxshi asl vatani qayer, u etilganini bilasizmi? oling.

Richel Maop Qonli urushlardan Maop davlatiga o'z

hukmronligini o'tkaza boshladi. Fransuzlarga tuxum va zaytun yog'dan bo'lak hech narsa qolmagan edi. Bu masalliqlardan faqat tuxum qovurib iste'mol qilishardi. Yil davomida bir xil ovqat yeyaverishni bir tasavvur qilib ko'ringlar-a. Yana u qovurilgan tuxum bo'lsa...

Shunda qirol oshpazini chaqirib, tuxum uning joniga tekkanini, boshqa biror taom o'ylab topmasa, kallasini tanasidan judo qilishini aytadi. Qo'rqib ketgan oshpazning tavakkal qilishdan o'zga iloji qolmagandi. Tuxum sarig'ini tuz va shakar bilan yaxshilab aralashtirib, unga birozgina yog' ham qo'shib yubordi. Yana aralashtirdi. Qarabsizki, mazali va xushxo'r taom tayyor bo'lib turibdi-da. Shu tariqa Maop davlatida mayonez kashf etilgan ekan.

**Maftuna OTAJONOVA,
Toshkent shahar, Yunusobod tumani.**

Savollar: 1. Multfilm qahramoni.

2. Gambiyaning poytaxti. 3. Aholisi eng ko'p davlat: 4. Afrikadagi ko'l. 5. Orollardan biri.

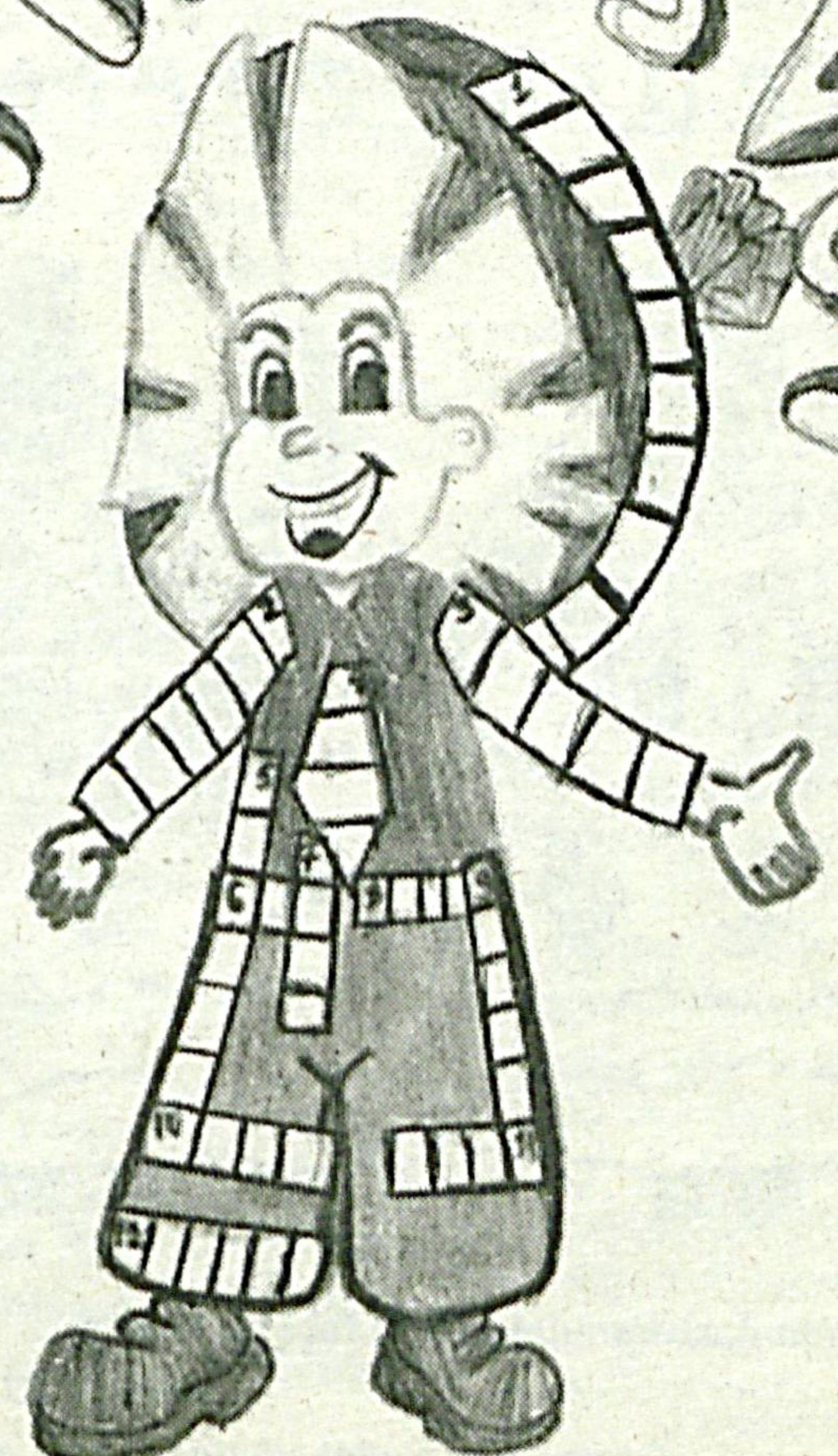
6. Afrikadagi daryo. 7. Xo'l meva. 8. Tog' o'simligi. 9. Qizlar ismi. 10. Gul nomi.

11. Afrikadai davlat. 12. Rizq-ro'z.

**Tuzuvchi: Munisa AVAZOVA,
Toshkentdagi**

85 - maktabning

6- «A» sinf o'quvchisi.

Bizning to'garak

An'anamizga ko'ra, to'garagimizning navbatdagi mashg'ulotiga 43 yildan buyon televideniyaning «Axborot» bo'limida ishlab kelayotgan Fahriddin aka Aminovni taklif qildik. Tasodifni qarangi, Fahriddin akaning taqdiri ham aksariyat mehmonlarimizniki bo'lgani kabi bevosita gazetamiz bilan bog'liq ekan. Fahriddin aka uzoq yillar mobaynida «Tong yulduzi» gazetasida fotomuxbir bo'lib faoliyat ko'rsatgan Ravil aka Albekovning shogirdi bo'lib, ilk bor chizgan rasmlari, olgan suratlari ham aynan shu gazetada chop etilgan ekan.

Fahriddin aka yosh qalamkashlarga o'z bolaligi, ijodiy faoliyati, ustozlari Eduard Murtazin, Jabbor Jumaniyozov, Ubay Burxonlar haqida maroqli hikoya so'zlab berdi. Bolajonlarning «Televideniye jurnalisti bilan gazeta jurnalistining farqi nimada?», «So'z va tasvir, qay biri afzal?» kabi savollariga

batafsil javob berdi.

So'ngra yonida imanibgina o'tirgan qizaloqni bolalar bilan tanishtirdi: «Bu qiz 7 nafar nabiramning eng kattasi Malika Fahriddinova bo'ladi. U poytaxtdagi 311 - maktabning 4 - sinfida o'qiydi. Baholari a'lo. Yana she'rlar ham mashq qiladi. Mashg'ulotingizga uni ham boshlab kelaverdim. She'riy mashqlarini sizlar ham bir o'qib ko'ringlar-a»...

USTOZIMGA

Barchamizga barobar, O'g'lim, qizim deb suyib,
So'zlari misoli bol. Bilim berdingiz bizga.
Ismi Umrixon, Sog'liq, omad tilaymiz,
Ustozim bo'ling omon. Ustoz, bizlar ham sizga.

Malika FAXRIDDINOVA.

ENG ISSIQ JOY

Geografiya darsida.

O'qituvchi: - Dunyoda eng issiq joy qayer?

O'quvchi: - Men o'tirgan pechkaning yoni.

x x x

RAQAMLI KO'YLAQ

-Men bir ajoyib ko'ylak sotib oldim. Uning hamma joyi katakchalardan iborat. Katakklar ichida esa raqamlar bor,-deb maqtanib qoldi Jamshid do'stiga.

-Nimasi ajoyib ekan?-ajablandi do'sti.

-Kuraging qichiyotgan bo'lsa, 17-kvadratni qashib yuboringlar, deysan, olam guliston...

Iroda NAZAROVA,

Toshkent viloyati, Qibray tumanidagi Oybek nomli
2 - maktabning 8 - «V» sinf o'quvchisi.

TA'TILGA CHIQMAYDIGAN TO'P

Ta'tildan bir kun avval o'qituvchi bolalardan so'radi:

-Qani topinglar-chi, kim ta'tilga chiqmaydi?

Bolalar uzoq o'ylanib qolishdi.

-Topdim, topdim,-qichqirib yubordi Dilshod,- mening koptogim hecham ta'tilga chiqmaydi.

Robiya ORTIQOVA,

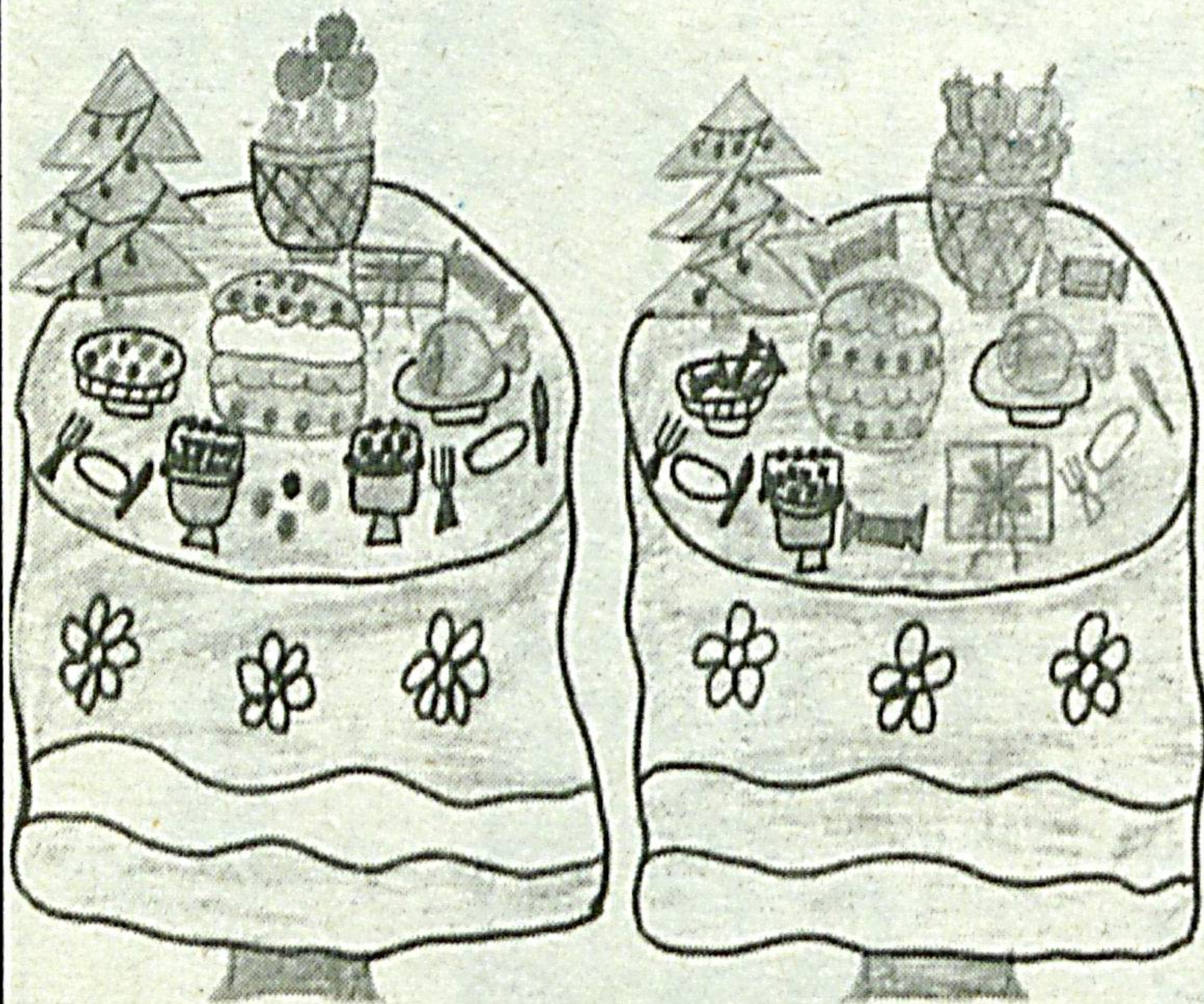
Poytaxtdagi 193 - makiabning 7 - «V» sinf o'quvchisi.

«Soyabonim ham kor qilmayapti. Yordam beringlar...»

Toshkent viloyati, Parkent tumanidagi
35 - maktabning 5-sinf o'quvchisi
Madina SAIDMURODOVA chizgan rasmini
shunday nomlabdi.

FAROINI TOPING

Bayram dasturxonining 8 ta farqini toping.

Shahzoda RIZAYEVA,

«Orom» nomli maktabning 4-sinf o'quvchisi.

NAVOIY BOBOM

She'riyat cho'qqisida,
Quyosh kabi porlagan.
Hikmatlari barchani
Bilim sari chorlagan.
Navoiy bobom!
Yurtimning farzandlari,

Ilmga chanqoq bari.
Chunki bu o'g'il-qizlar,
Navoiy avlodlari.

Muyassar ILHOMOVA,
Akmal Ikromov tumanidagi
228 - maktabning
7- «G» sinf o'quvchisi.

BERDOLI

Qashqadaryo sohilida,
Chiroy ochgan Berdoli.
Odamlari dehqondir,
Bug'doy ekkani, goh sholi.
Bulutlarga tenglashib,
Teraklar kuylashadi.
Qizlari ham go'zaldir,
Devordan bo'ylashadi.

Berdolini bir ko'ring,
Ayni bahor chog'ida.
Daraxtlar shoxi kiyar,
Qishlog'imiz bog'ida.

Polvonlar ko'p yelkador,
Dovrug'i elga tanish.
Chavandozlar ot chopar,
Beliga bog'lab qamish.

Qashqadaryo sohilida,
Chiroy ochgan Berdoli.
Qishlog'imning bog'ida,
Yeganmisiz shaftoli?
Umida XOLMIRZAYEVA,
Qashqadaryo viloyati, Qamashi
tumani, Berdoli qishlog'idagi
43 - o'rta maktabning
10 - sinf o'quvchisi.

Ona yurti - oltin beshing
TONG
Yulduzi

O'zbekiston bolalari va
o'smirlarining gazetasi

Muassislar:
O'ZBEKISTON
MATBUOT VA
AXBOROT AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI XALQ
TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT»
YOSHLAR IJTIMOY
HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» XAYRIYA
JAMG'ARMASI

BOSH MUHARRIR:
Umida ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa
MUSURMONOVA,
Qahramon
QURONBOYEV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Po'lat MO'MIN,
Mukarrama MURODOVA,
Tohir MULLABOYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Noshir «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter
bo'limida terib sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.
«Sharq» nashriyot-
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida ofset usulida
bosildi.
Korxonalar manzili:
«Buyuk Turon»
ko'chasi, 41.
Buyurtma № 1- 153
Gazetani
Muharrama PIRMATOVA
sahifaladi.
Navbatchi:
Ozoda TURSUNBOYEVA

Ro'yxatdan o'tish tartibi
№ 000137
Manzilibiz: 700129,
Toshkent shahri, Navoiy
ko'chasi, 30-uy.

Tel: 144-63-08
144-63-75